Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 195 (695) ♦ Четвер, 14 жовтня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

ЗДОЛАЄМО КРИЗУ — ЯКЩО НЕ ЗГОРИ, ТО ЗНИЗУ

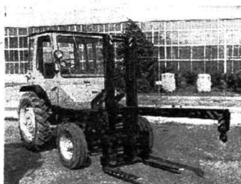
Свої негаразди багато хто пояснює кризою в економіці, інфляцією, нелегким перехідним періодом до ринку. Так легше — мовляв, я особисто ні в чому не винний! А ось на Карлівському машинобудівному заводі Полтавської області «ворогів» не шукають, і все там гаразд. Немає проблем з робочою силою, зарплата висока, продукцію розкуповують не лише в Україні, а й за кордоном. Це — миюче устаткування для цукрозаводів, заводські пульти управління, різні вузли, товари народного споживання.

Якщо економічна криза і є, то кризи умів не буває. Так, на Запорізькому автозаводі вирішили «в'їхати» у XXI століття на новій моделі й розробили варіант автомобіля ЗАЗ-1102 «Таврія-кабріолет». Нову машину — універсальний тракторний навантажувач НТ-1 — розробили спеціалісти Львівського науково-виробничого об'єднання «Автовантажмаш» та Харківського заводу тракторних самохідних шасі. Машину вже запущено в серійне виробництво.

На знімках: «Таврія-кабріолет»; навантажувач НТ-1; робітники Карлівського машбудзаводу Станіслав Шевченко та Олександр Буханець.

Абзац з листа

Якщо й живеться нині тяжко, то тільки тим, хто не любить працювати. Так, ціни на продукти високі. Але ж усім охочим давали землю під городи — і селянам, і людям з міста. Літо не на пляжах треба проводити, а на землі, на городах, отоді й буде все власне, і гроші можна заощадити, не купуючи хоча б овочі, а вирощуючи їх.

Петро ДОКАШЕНКО.
Дніпропетровськ.

Репліка

Віват указним академікам!

Як відомо, Указом Президента України від 23 липня нинішнього року засновано Академію правових наук України як державну. Однак наукова громадськість щонайменше з подивом сприйняла те, що 18 з 25 дійсних членів цієї Академії, в тому числі і її президента, також призначено Указом.

Це прецедент «демократії», бо досі нечувано було, щоб академіків призначали. Навіть такий реформатор, як Петро I, засновуючи російську академію наук, не додумався до цього. А указні академіки мають будувати правову державу. Не хочеться кидати тінь на жодного з них, тим більше що серед них є справжні дійсні члени і члени-кореспонденти Академії наук України. Одначе невідомо, якими ж критеріями керувалися, коли добирали правових академіків. Можливо, віковим, бо чітко витримано середній, майже 70-річний, віковий ценз. Інакше не можна пояснити те, що академіками стали одразу і кандидати наук. Зате з геронтологією у нас все в порядку.

Особливо вражає «демократичністю» пункт 6 Указу, за яким вибори решти академіків і членкорів проводитимуть самі ж призначені академіки. Своя рука — владика. Вони ж і затвердять положення про вибори.

Продиктовано в номер

Ліві бувають різні

«Ми розглядаємо Румунію не тільки як доброго сусіда, а і як партнера для взаємовигідного співробітництва», — заявив Голова Верховної Ради України Іван Плющ під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом Румунії в нашій державі Іоною Бістреану. Глава українського парламенту поділився своїми міркуваннями щодо деяких аспектів відносин України і Росії та перспектив економічного союзу країн СНД. І.Бістреану передав І.Плющу теплі вітання від глави румунського парламенту А.Нестасе. Сторони також обговорили діяльність лівих партій у Європі. При цьому І.Плющ зокрема, зазначив: на відміну від своїх колег у посттоталітарних країнах, західноєвропейські ліві орієнтуються на ринкову соціальну економіку і не сприймають моделей «казарменого» соціалізму.

Перший в історії

конгрес українців Росії відбудеться в Москві 23—24 жовтня цього року. Як повідомив організаційний комітет, учасники форуму планують завершити період організаційного становлення Об'єднання українців Росії, покликаного захищати інтереси майже п'ятимільйонної української громади в РФ.

Очікують, що в роботі конгресу візьмуть участь делегати від українських організацій з більш як 40 суб'єктів Російської Федерації, представники федеральних органів цієї держави, а також офіційні особи з України. Однією з головних тем обговорення на конгресі буде становище українців та розвиток української культури в РФ.

Хімія, безпека і співпраця

Сьогодні в Києві закінчує роботу триденний міжнародний семінар «Аудит в галузі підвищення безпеки виробництва, раціонального природокористування і його вплив на економічну ефективність хімічного виробництва».

Семінар організовано Центром співпраці з країнами перехідної економіки та Директоратом з охорони навколишнього середовища Організації економічної співпраці й розвитку (ОЕСР). В роботі семінару беруть участь фахівці з Великобританії, Швеції, Норвегії, США, Франції, держав СНД.

На семінарі обговорюються можливості співпраці країн — членів ОЕСР, України та інших держав СНД.

Міністр обіцяє — треба сподіватися

Наш рівень телефонного зв'язку принаймні утричі поступається західному, а про документальний електрозв'язок, теле- і радіокомунікації — годі й казати. Однак, якщо вірити міністру зв'язку України Олегу Прожевальському, такий сором нам терпіти до 2005 року. За цей час його відомство разом з іншими зацікавленими міністерствами має реалізувати затверджену урядом Комплексну програму єдиної національної системи зв'язку. Це означає, що через дватри роки стануть до ладу сучасні міжміські цифрові телефонні станції, на автомагістралях обласних центрів і прилеглих до них районів загомонять радіотелефони, відкриються станції для об'єднаної мережі абонентського телеграфу і телексу, служби телефаксів і бюрофаксів, відеотекстів і телетекстів, електронна пошта тощо.

(Закінчення на 4-й стор.).

З України пішов у світ отець Флоровський

Відзначення 100-річчя від дня народження видатного вітчизняного філософа і богослова Георгія Флоровського розпочалося в Кіровограді. Саме тут, у тодішньому Єлисаветграді, він народився, закінчив університет в Одесі, після революції емігрував за кордон, де став одним з найвидатніших богословів православної церкви.

16 жовтня в кафедральному Спасо-Преображенському соборі, де колись хрестили видатного земляка, відбудеться літургія, яку відправить єпископ Кіровоградський і Новомиргородський Василій. У педінституті імені В. Винниченка за участю богословів, учених, письменників відбудеться «круглий стіл» з теми «Одкровення, богослов'я, філософія, культура».

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Предметом обговорення в одній з робочих груп Комісії у питаннях соціальної політики та праці були проблеми, пов'язані з соціальним захистом населення в умовах зростання цін на споживчі товари і послуги. Відзначалося, зокрема, що процес погіршення життєвого рівня людей, особливо пенсіонерів, триває. Народні депутати запропонували урядовим структурам оперативно розробити додаткові заходи, справити реальний вплив на поліпшення ситуації. Погоджено, що ці питання за участю керівників відповідних міністерств та відомств будуть комплексно розглянуті на черговому засіданні комісії.

Хід виконання постанови Верховної Ради від 2 липня цього року про стан медикаментозного забезпечення населення розглянуто в Комісії з питань здоров'я людини. Депутати перевірили, як здійснюються державними органами заходи по реконструкції та розширенню вітчизняних фармацевтичних підприємств — з одного боку, і як нагромаджуються кошти, в тому числі валютні, для закупівлі лікувальних препаратів за рубежем — з другого. За висновком комісії, стан справ поки що незадовільний. Власне виробництво покриває потреби лікарень та населення лише на 20 відсотків, решту медикаментів доводиться завозити по імпорту. В комісії паралельно йде робота, пов'язана з формуванням бюджету охорони здоров'я на наступний рік. Розробляються заходи додаткового залучення коштів, оскільки уряд повністю не забезпечує необхідних для цього сум. Крім того, депутати працюють над тим, як в умовах наростаючої інфляції захистити від знецінення наявні обсяги фінансування.

Комісія з питань культури та духовного відродження на черговому засіданні обговорила питання про державний захист національного книговидання на етапі переходу до ринкових відносин. У засіданні взяли участь віце-прем'єр-міністр Микола Жулинський, керівники відповідних міністерств і відомств, провідних київських книжкових видавництв. Гостра розмова про переборення кризи, що охопила країну, торкалася розробки державної програми національного книговидання та розвитку матеріально-технічної бази книговидавничої справи і преси, пропозицій щодо пільгового оподаткування видавництв, підприємств поліграфії, книгорозповсюдження. Йшлося про потребу розробити заходи щодо організації цільової служби управління розповсюдженням видань, які випускаються за контрактом та державним замовленням, механізм передачі книжкових баз, бібліотечних колекторів і базових книжкових магазинів з власності адміністративно-територіальних одиниць (комунальної) до загальнодержавної. Підкреслювалось, що для забезпечення оптимальної питомої ваги національної книги у видавничій сфері провідним видавництвам України має бути надано статус національних, з визначенням відповідних пріоритетів. Слід також заснувати Фонд підтримки національного книговидання.

У Комісії з питань оборони і державної безпеки відбулося засідання робочої групи по підготовці до розгляду Верховною Радою проекту Концепції національної безпеки України. Члени групи — представники відповідних міністерств і відомств, наукових закладів вивчали запропонований варіант проекту Концепції. Вони готують зауваження й пропозиції, спрямовані на його доопрацювання та розробку проектів пріоритетних законодавчих актів, які стосуються національної безпеки держави.

Прес-центр Верховної Ради України.

БОРОНЬ, БОЖЕ, НАС ВІД ТАКИХ ПЕРЕМОГ

Точка зору

Те, що сталося в Москві, це трагедія — людей, суспільства. Трагедія, до якої її учасників ввергнули політики.

Мені захотілося подивитися на всі ці події, насамперед, з точки зору правових аспектів.

По-перше, характеру прямої силової конфронтації набули події, коли Президент Російської Федерації своїм Указом припинив діяльність з'їзду і Верховної Ради Росії, обмежив функції Конституційного Суду. Юридичною мовою це називається узурпація влади в одних руках, тобто державним переворотом. Ідучи на такий крок, виконавча влада, як і будь-яка інша, повинна була прорахувати варіанти наслідків цих дій. Я виключаю думку про те, що команда Президента розраховувала, що цим антиконституційним силовим заходам не буде вчинено ніякої опору.

Посилання на екстремістські дії окремих опозиційних угрупувань, котрі нібито спонукали виконавчу владу брати штурмом парламент, не переконливі. При цьому я особисто категоричний противник таких акцій, як штурм Останкіно, мерії. Особи, котрі організували ці акції і брали в них участь, мають зазнати покарання, а громадським рухам потрібно зрозуміти, що ортодоксальні лідери, які застосовують насильницькі засоби, ганьблять саму ідею.

Але екстремістські дії опозиційних угрупувань не можуть бути приводом до знищення законодавчої гілки влади. У даному випадку, як на мене, дії екстремістів, провокаторів було використано як привід для штурму Верховної Ради. Це видно з того, що Верховна Рада, незважаючи на блокаду, відключення енергетики, зв'язку, продовжувала працювати, виконувати свої конституційні повноваження. Виникла якоюсь мірою патова ситуація, вихід з якої команда Президента побачила в силових діях.

Стратегічні цілі «переможців» зрозумілі з ситуації, що склалася після розгрому Верховної Ради.

Перше. Конституції, законодавчого органу й опозиції у країні не існує.

Друге. Дії Конституційного Суду обмежені, його рішення нехтуватимуть або діяльність цього органу взагалі припиниться.

Третє. У руках центральної виконавчої влади Росії зосереджено і владу законодавчу, котру вже активно використовують. Так, ухвалено законодавчий акт про федеральні збори (парламент), про його вибори, опозиційні засоби масової інформації розігнані, а решта — в руках виконавчої влади.

Що стоїть за всім цим? Не можна виключати, що за відомими подіями стоять інтереси вузької соціальної верстви, що накопичила в умовах первісного нагромадження капіталу величезні кошти, як правило, шляхом неправедним. Ця соціальна верства прагне легалізації своїх фінансів шляхом якнайшвидшого вкладення їх у землю та інші засоби виробництва, гарантувати власні інтереси займанням панівних висот в економіці та вищому ешелоні державної влади.

Демократичним шляхом за наявності парламенту і опозиції цю мету не можна було б реалізувати.

Історія інших держав показує, що з моменту первісного накопичення капіталу, що відбувається шляхом махінацій, мафіозних «розбірок» і т. ін., треба кількох поколінь бізнесменів, щоб вони почали поводитися більш-менш у рамках пристойності.

Трохи відхиляючись від теми, скажу: для мене особисто багатозначним є факт виправдання офіційною Москвою бомбардування Багдаду військами США. Якщо схвалення такої лінії поведінки у міждержавних відносинах не випадковість, то майбутнє СНД уявляється мені небезпечним.

Григорій ДЕМИДОВ, заступник голови Тимчасової комісії Верховної Ради України з боротьби з організованою злочинністю, корупцією та хабарництвом.

ЗГАДАЙТЕ, ЩО МИ ПЕРЕЖИЛИ

Наближається 50-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників. Гітлерівський режим завдав багато горя і страждань народам окупованих територій. Фашистський «новий порядок» почався із тотального винищення євреїв, на черзі були інші народи. Багато років тема геноциду євреїв та їхнього подвигу в боротьбі з нацизмом була закритою.

Фонди «Пам'ять жертв фашизму в Україні», «Пам'ять Бабиного Яру», «Будинок борців гетто» (Ізраїль) за підтримки та активної участі організації «Джойнт» протягом 1993—1994 років здійснюють збирання свідчень і спогадів євреїв, які пережили катастрофу на окупованій території України, побували в гетто і концтаборах. Ці матеріали стануть основою для наукових досліджень, документальних фільмів, музейних експозицій.

Водночас ми продовжуємо пошук людей різних національностей, котрі, ризикуючи життям, рятували євреїв у роки війни. Їм присвоюють звання «Праведник світу» і подають посильну допомогу. На їх честь саджають дерева в Єрусалимі.

Ми звертаємося до всіх рятівників, а також до євреїв, які пережили окупацію, їхніх дітей і онуків, інших родичів і знайомих з проханням надсилати свої спогади, документи і фотографії. У разі необхідності з них знімуть копії, а оригінали повернуть власникам.

У листі повідомте, будь ласка, свою адресу і телефон, і ми зв'яжемося з вами.

Наша адреса: 252103, Київ-103, вул. Німанська, 7, фонд «Пам'ять жертв фашизму в Україні». Телефони: 295-02-06, 296-39-61, 553-98-51.

Хто є хто: без коментарів

В. САВІН: «На запрошення Зюганова я виступив перед захисниками «Білого дому»...»

29 жовтня ц. р. виповнюється 75 років з дня народження комсомолу. Наш кореспондент розмовляє з першим секретарем ЦК комсомолу України Василем САВІНИМ. Йому 24 роки, за освітою — історик, нині вчиться на економічному факультеті Національної академії, офіцер повітряно-десантних військ, майстер спорту, захоплюється філософією, поезією і класичною музикою, член політради Соціалістичної партії України. Збирається активно займатися політикою.

— Василю, чому комсомол було розпущено? Як це сталося?

— Ще у 1989 році політичне угруповання під кодовою назвою «Демократичний союз» (лідери котрого добре відомі Б. Єльцин, Г. Попов, С. Станкевич, А. Собчак) прагнули будь-що захопити владу, узялося розчищати плацдарми для свого остаточного, вирішального і безпощадного кидка. «Демократи» чудово розуміли, що битву із власним народом вдасться виграти тільки ліквідувавши три сили:

1) Комуністичну партію як носія традицій та ідей справедливого суспільства рівних можливостей;

2) Радянський Союз як політичне та економічне об'єднання вільних держав;

3) Ради народних депутатів як виразника волі всіх вільних громадян.

Тому до ліквідації цих опорних точок і приступили негайно й послідовно.

— Які цілі стоять перед сьогоднішнім комсомолом?

— Основними статутними цілями ЛКСМУ визначено:

— захист прав та інтересів трудової й учнівської молоді;

— формування навичок активної соціально-політичної діяльності.

Іншими словами, сьогоднішній комсомол — політична організація, покликана створити таку державну молодіжну політику, котра дала б змогу кожній молодій людині (незалежно від національності, віросповідання, політичних симпатій, добробуту): отримати середню освіту в загальноосвітній школі (а не йти працювати з 14 років, щоб прогодувати себе, і

вчитися у вечірній школі); безплатно здобути спеціальність, яка сподобалась, перекваліфікуватись або підвищити професійний рівень, аж до навчання в аспірантурі; отримати робоче місце відповідно до спеціальності і кваліфікації; систематично підвищувати свій духовний, культурний і фізичний рівень; безплатно одержувати висококваліфіковане медичне обслуговування й медикаменти.

На жаль, наші старші товариші вже не зможуть витягти Батьківщину із кризи. Це треба зробити нам, молодим.

— А як складаються у вас відносини з комсомолом країн СНД?

— У комсомольців України дуже тісні контакти зі своїми однодумцями в Росії, Білорусі, Латвії. Нині разом готуємо проведення XXV з'їзду ВЛКСМ. Я зовсім недавно приїхав з Росії, десять днів пробув у Москві, біля «Білого дому». На барикади, підтримати російський комсомол, та і всю російську молодь, разом зі мною приїхали делегації від комсомольських організацій Києва, Донецька, Харкова, Луганська, Криму. На запрошення Геннадія Зюганова я виступив перед захисниками «Білого дому». Дізнавшись, що серед них пліч-о-пліч перебувають комсомольці України, люди, які заповнили всю площу перед будинком парламенту, почали скандувати: «Ленін! Партія! Комсомол!» Затим Руслан Хасбулатов подякував українським комсомольцям за надану підтримку.

Чесно кажучи, той факт, що комсомольці України приїхали допомогти своїм російським братам, мені дуже нагадав події 1936 року, коли радянські добровольці мчали на допомогу іспанському народові.

— Як ви вважаєте, чи може така ж ситуація жорсткого протистояння скластися на Україні?

— Ні! У нас такої ситуації не буде. В Росії вона могла статися тому, що Борис Єльцин усе-таки володіє силою волі й мужністю. За роки служби я чітко засвоїв, що не можна недооцінювати ворога. А Єльцин, безумовно, ворог! При всій моїй неповазі до нього я усвідомлюю, що Єльцин — усе-таки справжній боєць. І в нього вистачає нерозсудливої хоробрості протистояти навіть власному народові. Але таке протистояння завжди закінчується трагічно для диктатора.

У нас такої ситуації не буде, тому що Леонід Кравчук більш м'якотілий. Він ніколи не діятиме так відкрито, безапеляційно, спалюючи всі мости за собою, як Єльцин.

Ну, а якщо раптом така ситуація станеться і в нас, що ж, будемо зі зброєю в руках захищати нашу свободу. Воювати ми вміємо. Хоча й не хочемо... Головне — будь-що не допустити на Україні другого Придністров'я, Таджикистану чи Нагірного Карабаху.

— А як складаються у вас відносини з молодіжними спілками інших країн?

— Безумовно, ми не замикаємося в межах однієї нашої країни, ми ж не сектанти. Ми збираємося ввійти до складу ВФДМ (Всесвітня федерація демократичної молоді). Більш того, ми самі, разом із Спілкою молодих марксистів Угорщини та Спілкою соціалістичної молоді Болгарії виступили ініціаторами об'єднання всіх комуністичних, соціалістичних спілок молоді країн Європи у Європейську федерацію лівої молоді (ЄФЛМ). Було створено оргкомітет зі створення ЄФЛМ, відбулись три його засідання (в Будапешті, в Києві і в Москві), прийнято рішення провести міжнародний форум ЄФЛМ 13 листопада ц. р. в Запоріжжі.

Підготував Володимир СКАЧКО.

ЗУСТРІЧ З ДЕЛЕГАЦІЄЮ СИРІЇ

12 жовтня перший заступник міністра закордонних справ України Микола Макаревич прийняв урядову делегацію Сирійської Арабської республіки на чолі з міністром іригації паном Абдул Рахман Матаном.

Під час зустрічі обговорювалися питання розвитку двосторонніх відносин.

АГРАРНІ РЕФОРМИ ПРИ ПЕРЕХОДІ ДО РИНКОВИХ ВІДНОСИН

З виступу Голови Верховної Ради України І. С. ПЛЮЩА на Міжнародному симпозіумі економістів-аграрників 12 жовтня 1993 року

Дозвольте мені привітати провідних спеціалістів, економістів-аграрників, які приїхали до Києва з більш як п'ятдесяти країн світу, щоб взяти участь у Міжнародному симпозіумі «Аграрні реформи в країнах СНД, Центральної і Східної Європи при переході до ринкових відносин». Хочу подякувати організаторам симпозіуму за те, що обрали для його проведення саме Україну.

Гадаю, ви вірите в те, що Україна в недалекому майбутньому має стати одним з головних виробників продуктів харчування і забезпечувати ними не тільки своє населення, а принаймні ще однієї такої країни. Доброю гарантією цього є її геополітичне становище та природні фактори, а головне — талановитий, працьовитий український народ, який упродовж багатьох віків не був господарем на своїй землі, а нині може і бажає ним стати.

Я хотів би запросити всіх вас до об'єктивного аналізу тих процесів, що у нас відбуваються, їх тенденцій і динаміки. Хоч, на мою думку, вони настільки глибинні, масштабні і пов'язані з багатьма іншими суспільними факторами та подіями, які проходять у світі, в тому числі у Європі, що робити певні висновки, оцінки за підсумками одного-двох років було б надто поспішно і навіть помилково. Народна мудрість вчить, що все велике бачиться на відстані, в тому числі і в часі.

Наступне питання, до якого хотів би привернути вашу увагу, — це реформи економіки взагалі і зокрема її агропромислового комплексу.

Не варто сьогодні говорити, хто більше винен в тому, що агропромисловий комплекс, аграрна наука донедавна в нашому суспільстві були десь на другому плані, а всі ті, хто з ними був зв'язаний, чи в управлінських та наукових структурах, чи на виробництві, вважалися другорядними людьми, або, як висловився один з колишніх керівників військово-промислового комплексу, «людьми на голову нижчими».

Та життя розставляє все на свої місця. І, гадаю, недалекий той час, коли торжествуватиме істина, що основою всього життя є земля і праця.

Скажемо відверто, економічні реформи в цілому в Україні тісно пов'язані з реформуванням виробничих відносин на селі. До тих пір, доки не підуть широко реформи в аграрній сфері, не можна серйозно говорити про їх поглиблення в нашій молодій національній економіці.

В цьому залі я бачу відомого російського вченого-аграрника Олександра Олександровича Никонова. Пригадалося, як кілька років тому в одній з телепередач він дуже тепло говорив про видатного, талановитого економіста-аграрника Олександра Васильовича Чаянова. Мені здається, якби ми глибоко вивчили праці Чаянова і розпочали реформи на селі за його вченням, за його баченням цих реформ, то село б невпізнанно змінилося на краще. Може, треба було б внести тільки деякі корективи з врахуванням часу та інших факторів, а в цілому — краще й не запропонуєш.

Не можна погодитися з тими, хто каже, що в Україні реформи взагалі не йдуть.

А таке, на жаль, дехто говорить і у нас, і за кордоном. Мовляв, в Україні посткомуністичне керівництво, червоні директори підприємств та голови колгоспів, які все гальмують. Користуючись нагодою, що тут присутні такі авторитетні представники з багатьох країн, скажу, що це не так.

Саме життя вносить разючі зміни в свідомість людей. Наведу такий приклад. Якщо три-чотири роки тому того, хто говорив про необхідність приватної власності на землю, називали перевертнем, а то й класовим ворогом, то зараз вже, як підтверджують соціологічні дослідження, поняття приватної власності на землю розділяють понад п'ятдесят відсотків населення. Прихильників її було б значно більше, якби ми, законодавці, керівники, науковці, створили сприятливіші умови для використання різних форм власності, що добре зарекомендували себе в багатьох країнах. Тому я запрошую авторитетну аудиторію симпозіуму виробити рекомендації, які можна було б використати для створення українського механізму різних форм власності. З правом продажі землі, без права продажі, з залученням іноземних інвесторів тощо. Я впевнений, що ви можете запропонувати переконливі аргументи й атрибути такого механізму.

Наступне питання — форми організації праці на селі. Коли є земля і на ній — люди, то треба, щоб були ефективні форми господарювання. Сьогодні перед початком нашого зібрання ми з групою вчених-аграрників звернули увагу на один із стендів з назвою «Соціальна перебудова села». Я запитав, коли ж вона відбудеться. Виникла дискусія, і більшість її учасників говорили, що це буде тільки тоді, коли на селі з'явиться господар.

У минулому було багато сказано про колективні форми господарювання, а насправді їх не було. І в колгоспах, і в радгоспах були наймані працівники, керували ними не власники, а, по суті, економи. Я згадую, як років 15 тому один кандидат наук бідкався перед зустріччю з японськими фахівцями, побоюючись, що не зможе їм пояснити, яка різниця між колгоспом і радгоспом. Справа в тому, що істотної різниці між ними не було.

В той же час не можна погодитись, що колгоспи і радгоспи стримують розвиток фермерства. Створена правова база надає рівні умови функціонуванню різних форм організації виробництва на селі. Хочу повідомити, що в Україні діє близько 25 тисяч фермерів. І цей процес йде не так, як його хочуть бачити деякі наші політики, доводячи, що в західних областях фермерство розвивається активно, а в східних його гальмують. Насправді він йде саме так, як до його ставляться на місцях.

В Україні вже є досвід різних форм господарювання на землі. Але його не можна широко запровадити без зміни виробничих відносин. А земля — це ж основний засіб виробництва. І той, хто каже, що вона не повинна належати виробникові, той кривить душею або ж сам помиляється.

Нагадаю ще одне. Якби у нас не було трагічних подій 1932—33 років, коли в Україні витравили, за одними даними, півтора мільйона, за іншими — понад два мільйони так званих «куркулів», то сьогодні стан справ у сільському господарстві був би інший. Реформи йшли б швидше, бо то були справжні господарі. І була б набагато вища продуктивність праці.

А в нинішніх умовах хто зможе за два-три роки знайти стільки людей, які б взяли землю і бажали на ній господарювати? Щоб по-справжньому широко пішло фермерство, інші ефективні форми праці на землю. Думаю, не зможемо, бо ми впродовж сімдесяти років виховували в людей таку психологію, таку свідомість, що частина з них нині вважає можливим поліпшення свого життя шляхом посилення вимог до держави, а не напруженої праці і самостійного господарювання.

Отже, ті, хто вважає що реформи на селі пішли б швидше, якби ми сьогодні ліквідували існуючі, хоч викривлені колективні форми господарювання, помиляються. Так само, як і ті, хто вважає, що ніяке фермерство в Україні не відродиться. Я не прихильник ні одних, ні інших. Я прихильник теорії Чаянова, його обгрунтованих прогнозів, що має поступово відродитися кооперація кооператорів. І наше завдання — всіляко цьому сприяти.

Але уявіть собі, що були б ті два мільйони господарів, була б у них земля. Чи могли б вони з належною ефективністю господарювати при такому ставленні до аграрного сектора з боку держави, яке є сьогодні? Вважаю, що при такій інфраструктурі обслуговування аграрного сектора, яка була створена впродовж 70 років, ніякий би фермер, крім наших людей, не витримав. Ні американський, ні канадський, ні європейський.

Ми вже рік працюємо над тим, щоб агропромисловий комплекс, образно кажучи, став державою в державі. І дещо вдається зламати психологію керівників виконавчої влади, розуміння, що з прибутковими потрібно вести справу на контрактних, договірних умовах.

На жаль, тут нам «допомагають» деякі іноземні спеціалісти. Наведу недавній приклад. Як стало відомо з засобів масової інформації, за оцінкою фахівців Світового банку, однією з головних причин інфляції в Україні є те, що існує держзамовлення і селянинові проавансували вирощений хліб, а зараз авансують інші продукти. Звинувачуючи виробника, вони беруть гріх на душу. Можна звинуватити в тому, що в нас така інфляція, Верховну Раду і її Голову, уряд, Президента. А виробника — не можна, бо це не так.

Якби учасники симпозіуму, виходячи з досвіду країн Східної і Центральної Європи і з врахуванням наших умов, запропонували ефективний механізм оподаткування і взаєморозрахунків агропромислового комплексу з державою, для України була б велика користь.

Що ж стосується науково-технічного прогресу, то, мені здається, наше Міністерство сільського господарства і продовольства на вірному шляху. Разом з науковцями-аграрниками воно конкретно займається цими питаннями.

Тепер про невідкладні проблеми щодо забезпечення села технікою. В Україні є чимало підприємств військово-промислового комплексу. Вони вже шість років ведуть конверсію. І, будемо відверті, за цей час вони не змогли створити для аграрного сектору таку техніку й обладнання, які були б конкурентоспроможними. Я бачу єдиний шлях — краще забезпечити всім необхідним ті підприємства й інші структури, які вже випускають засоби виробництва для агропромислового комплексу. А наша наука має якомога швидше інтегруватися в цьому плані з наукою розвинутих європейських країн.

І останнє. Побувавши в ряді розвинутих країн, я переконався, що наші спеціалісти — від механізатора до керівника, від молодшого до старшого наукового співробітника — нічим не поступаються зарубіжним. Вони це підтверджують і під час стажування, студіювання за кордоном. А у своїй країні при адміністративно-командній системі не могли себе належно проявити.

Нагадаю ще один аргумент. За останніх сто років багато українців не з їх вини, а з їх біди були розкидані по всьому світу. Найчисленніша їх діаспора в США, Канаді, Бразилії, Австралії. І впродовж десятиріч вони були там, можна сказати, нашими послами, засвідчуючи, що українці ніде не живуть у борг. Що вони добрі господарі, порядні люди, не втратили своїх традицій, свого гумору, всього того, що пов'язано з Україною, яка засновувалася і формувалася як демократична держава, яка вміє жити на принципах вільності і незалежності. Тож і на своїй рідній землі їх співвітчизники, розбудовуючи незалежну Україну, зуміють проявити свої здібності, добрі риси характеру. І вони готові на співпрацю з зарубіжними діловими людьми на взаємовигідній, рівноправній основі.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про випуск Державних товарних облігацій національних ресурсів України

З метою залучення коштів іноземних інвесторів для модернізації промисловості, впровадження передових технологій, стабілізації економіки, збільшення експортного потенціалу України та забезпечення державних гарантій використання залучених іноземних капіталів **постановляю:**

1. Випустити в обіг Державні товарні облігації національних ресурсів України.

2. Міністерству фінансів України здійснити у місячний строк організаційні заходи щодо забезпечення випуску та обігу Державних товарних облігацій національних ресурсів України.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
12 жовтня 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про присвоєння почесних звань України працівникам Вінницького обласного українського музично-драматичного театру імені М. К. Садовського

За значний особистий внесок у розвиток національного театрального мистецтва, високу виконавську майстерність присвоїти почесні звання:

«НАРОДНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

БЕЛОЗЬОРОВІЙ Лідії Олексіївні — артистці, заслуженій артистці України.

СЕЛЕЗНЬОВУ Віталію Євдокимовичу — головному режисерові, заслуженому артисту України.

«ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

БАРИЛ Клавдії Федорівні — артистці.

МАРЧУКУ Арсену Антоновичу — артистові.

ЦЕХМЕСТРУКУ Андрію Андрійовичу — артистові.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
12 жовтня 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про присвоєння почесних звань України працівникам Державного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського, м. Київ

За значний особистий внесок у збагачення і пропаганду української культури, високу професійну майстерність присвоїти почесні звання України:

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ»

РЕДЬКУ Віталію Олександровичу — диригентові.

«ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

КИРИЛЮКУ Ігорю Михайловичу — артистові балету.

КОЛЕСНИКОВУ Олександру Сергійовичу — артистові балету.

ПЕТРЕНКО Лорі Рафіківні — артистці балету.

ПОКЛАД Вірі Павлівні — артистці балету.

СКРИПЦІ Миколі Миколайовичу — артистові балету.

СОКУРЕНКУ Олександру Анатолійовичу — артистові балету.

ТОМ'ЯКУ Роману Степановичу — артистові балету.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
12 жовтня 1993 року.

Продиктовано в номер

Міністр обіцяє — треба сподіватися

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Орієнтовна вартість програми — 1,2 трильйона карбованців та 1,5 мільярда доларів США у цінах, що склалися на середину 1992 року. Виконання довгострокових програм розвитку системи зв'язку пов'язується з багатомільярдними витратами у твердій валюті. Частка у карбованцях підприємств зв'язку України становить всього 40 відсотків. Розрахунок на підтримку комерційних структур має підгрунтя, якщо здійснити структурні зміни галузі — розділити пошту та електрозв'язок. Доки «розлучення» відбудеться, покладатися залишається на спільні проекти з іноземним капіталом. Вже підписано контракт на закупівлю телеграфно-телексної станції з французькою фірмою, одержано принципову згоду на цільовий кредит Світового банку у 100 мільйонів доларів, близько 70 мільйонів доларів має намір інвестувати в розвиток міжнародного та внутрішнього телефонного зв'язку спільне американсько-швейцарсько-українське підприємство «УТЕЛ».

Запоріжжя: квіти визволителям

Сьогодні, 14 жовтня, запоріжці відзначають 50-річчя з дня визволення міста від німецько-фашистських загарбників. Власне, весь цей тиждень тут проходить під знаком незабутньої події. Квітами зустріли городяни гостей — учасників боїв за Запоріжжя. У місті відкривається пам'ятник запоріжцям, закатованим гітлерівцями під час окупації, проходять масові народні гуляння. У п'ятницю відбудеться традиційний ярмарок. До речі, п'ятницю тут оголошено вихідним днем. Спонсорують свято промислові підприємства міста.

Ціна життя якийсь час залежатиме від ціни на вугілля

У вівторок Президент України Леонід Кравчук прийняв генеральних директорів вугільних об'єднань та членів колегії Держвуглепрому. Йшлося про шляхи виходу з кризового стану. З початку року галузь недопоставила народному господарству 12 мільйонів 754 тисячі тонни вугілля. Щодобове відставання становить нині 130-140 тисяч тонн.

З'ясувалось, що директорів не задовольняє нинішня оптова ціна за вугілля. Вони пропонують збільшити її принаймні у півтора рази. Крім того, на їхню думку, Національний банк повинен поміняти українські карбованці вугільних підприємств на російські рублі за встановленим банком курсом, інакше не придбати гірничо-видобувну техніку, запасні частини, кріпильний ліс.

Доручивши в.о. прем'єра Юхиму Звягільському створити робочу групу для розгляду порушених вимог, Леонід Кравчук резюмував: «Ми готові розв'язати усі питання, якщо вони не збурюють інфляційні процеси».

«SOS-86» приходить на допомогу

На запрошення громадської організації «Діти Чорнобиля» Ватутинського району Києва в Україну з німецького міста Менден прибула делегація організації «SOS-86 — дітям Чорнобиля», яку очолює пані Гізела Хофман. Гості зустрілися з керівниками Ватутинського району й обговорили програму подальшого співробітництва. Вони побували в дитячому будинку «Малятко», якому обіцяли надіслати необхідні ліки і продукти.

Учора німецька делегація здійснила поїздку до Чорнобиля, побувала в місті Прип'яті, де гості оглянули атомну станцію.

Сім'ї з Мендена вже прийняли п'ять груп дітей з Ватутинського району столиці. Діти Чорнобиля не тільки відпочивали, а й пройшли курс лікування. Наступного року Менден знову готовий прийняти українських дітей.

Повернуть здоров'я, не питаючи імені

Наказом начальника Управління охорони здоров'я Володимира Юрченка у Києві впроваджується анонімне психіатричне лікування. Щоправда, як експеримент. Наказ видано, зважаючи на «обережне» ставлення населення до психіатрів, а також на прохання самих лікарів.

До наказу додано перелік психічних хвороб, що можуть загрожувати життю хворого або бути небезпечні для суспільства, і анонімне лікування яких — заборонене.

ДО НАТО — ЗІ СВОЇМИ РАКЕТАМИ?

СОЦІОЛОГІЧНЕ ОПИТУВАННЯ

Певно, як людина повинна знати своє місце серед інших, дізнаючись їхню думку про себе, так і держава має займати своє становище згідно з власним статусом і можливостями. А що зовнішня політика є продовженням внутрішньої, то дослідно-навчальний центр «Демократичні ініціативи» разом з Інститутом соціології АН України 2—3 жовтня ц.р. вирішили дізнатися у киян, яким ті уявляють геополітичний статус України. І дізналися: 6 відсотків опитаних виступають за беззастережне проголошення України ядерною державою; 27 — за збереження ядерної зброї до одержання міжнародних гарантій безпеки; 33 — за проголошення ядерної державою з одночасним ініціюванням повного знищення ядерної зброї на планеті; 6 відсоткам усе байдуже і тільки 22 відсотки — категорично проти ядерної зброї в Україні.

По 30 відсотків опитаних підтримали взаємовиключні варіанти долі України — вступ до НАТО незалежно від інших країн і здобуття позаблокового нейтрального статусу. Вступ України до НАТО разом з іншими країнами СНД підтримали 17 відсотків, 9 відсотків висловилися за вступ до військового союзу СНД як альтернативи НАТО, 14 відсотків запропонували інші варіанти.

Массандрівські протоколи України й Росії щодо ЧФ і Севастополя 46 відсотків опитаних не підтримали, 24 — підтримали, 15 — взагалі про них нічого не знають, 15 — не мають однозначної оцінки.

Не забувають кияни й історичні образи. На запитання про те, чи повинна Росія, проголошена єдиною правонаступницею СРСР, сплачувати Україні компенсацію за геноцид (штучний голодомор) 1932-1933 років так само, як це робить ФРН, сплачуючи компенсацію Ізраїлю за геноцид євреїв у другій світовій війні, 52 відсотки респондентів відповіли ствердно, 29 — заперечили, 6 — заявили, що ця проблема їх не турбує.

Однак вимога компенсації від Росії не означає, що Росія вже не відіграє певної духовної ролі в житті киян. На запитання «Яким телепередачам ви віддаєте перевагу, коли хочете отримати інформацію з політики?» 42 відсотки опитаних обрали Російське й Центральне державні ТБ, 26 — звертаються до державного УТБ, ще 23 — дістають інформацію про політику з місцевих недержавних телеканалів, 14 — не цікавляться політикою взагалі. Порівняно з аналогічним червневим опитуванням щодо друкованих мас медіа ситуація не змінилася — російські засоби масової інформації домінують на інформаційному просторі Києва.

Єдиний, на мій погляд, недолік цього опитування — чисельність опитаних: усього 400 киян, які, щоправда, представляють усі соціальні, вікові, професійні, освітні верстви населення. Інше слово, можна було б опитати більше, але можна зробити й інше: самовизначитися із запропонованих питань. Може, хтось колись і запитає...

Підготував Володимир СКАЧКО.

Зверніть увагу

ЗНАЙТИ ЛЮДИНУ

Корпорація новин США звернулася до громадян країн СНД з проханням допомоги в пошуках відомостей про американців, які пройшли через радянський ГУЛАГ.

У зверненні наводиться статистика. У 1945 році Червона Армія інтернувала з гітлерівських концтаборів 31751 американця. Додому ж повернулися тільки 11490 чоловік. Понад 20 тисяч солдатів зникли. Кілька десятків тисяч громадян США зникли безвісти під час війни в Кореї та у В'єтнамі. Мало не більшість із них була перевезена в радянські табори. Крім того, екіпажі 135 літаків-розвідників, збитих за роки холодної війни над територією СРСР та у ближній зоні, потрапили до КДБ. У Лаосі американські військовики потрапляли до рук «спеціалістів» ГРУ та КДБ. Можливо, не всі вони загинули.

Будемо щиро вдячні, йдеться у зверненні, за будь-які спогади про полонених американців і табори, де вони утримувалися чи, може, утримуються. Корпорація новин США надає благодійницьку допомогу громадянам країн СНД, зокрема за програмою «Діти Чорнобиля», тому вправі сподіватися на допомогу. Особливе звертання — до колишніх співробітників КДБ та охоронців радянських таборів.

Корпорація виплатить мільйон доларів будь-якій приватній особі чи організації, чиє повідомлення допоможе розшукати і доставити в США врятованого американця. При цьому гарантується конфіденційність повідомлення і винагороди за інформацію.

Листи треба надсилати у представництво корпорації в СНД: 253068, Київ-68, а/с 39. Або безпосередньо в корпорацію: IPV News Inc. P.O. Box 1698, Uniontown, Pennsylvania, 15401, U.S.A. Телефон (факс): (412)437 5808. Оператор відповідає цілодобово російською мовою.

Знак біди!

Заповідник для військовиків

В умовах максимальної секретності військова частина спеціального призначення проводить навчання на території природозаповідного комплексу Кінбурнської коси (Миколаївська область). Торік під час таких надсекретних ігор вигоріло 13 гектарів заповідного лісу, ще раніше - 5 гектарів.

Щоб якось зарадити справі, обласна держадміністрація провела з командуванням військової частини чергові переговори, на яких запропонувала заздалегідь погоджувати час проведення маневрів.

Але воєначальників ці умови не влаштовують. Вони вимагають закріпити за ними ці землі.

ІНТЕЛЕКТ.

Фото М.ТКАЧІВСЬКОГО.

У Спілці журналістів України

БІЗНЕС МАЄ БУТИ КУЛЬТУРНИМ

У Спілці журналістів України за «круглим столом» бізнесмени й журналісти обговорили теми «Культура бізнесу й паблік рилейшнз». Такий підхід, відзначали голова СЖ України Є.Вербило та інші промовці, обумовлений необхідністю підвищення культури ділової сфери та можливостями у цьому процесі паблік рилейшнз (суспільні зв'язки). У всьому світі цей різновид діяльності увійшов до системи інфраструктури бізнесу й без фахівців такого профілю не обходяться великі компанії й малі підприємства.

Про особливості таких контактів і про початок практичної роботи у цій області розповів кандидат філологічних наук доцент В. Мойсеєв. Він також зачепив питання участі преси у реалізації завдань паблік рилейшнз.

Досвідом компанії «Марк Річ + АО АГ», яка брала участь в організації «круглого столу», поділився директор її київського представництва Д. Росандич. А заступник директора «Укрімпексу» В.Нєдєльчев повідомив про спогади від роботи з компанією із закупівлі зерна для України.

У ході обговорення ділові люди знайшли точки зіткнення, чому, власне, й покликана сприяти діяльність у галузі паблік рилейшнз. Розмова також торкнулася й насущних проблем преси України. Є. Вербило запросив бізнесменів брати участь у підтримці свободи слова.

Тетяна ПОПОВИЧ.

Репліка

Люкс для товариша секретаря

Ознак колишнього обкомівського лікsанупру почала набувати Рівненська міська лікарня — тут обладнують палати «люкс». Не трикімнатні номери, як для колишніх обласних «вождів», та все ж з паркетом, імпортною сантехнікою, зручними меблями, килимами, телевізором. «Люкс» обладнують для своїх працівників грошовиті підприємства й організації. Першим «мешканцем» палати фірми «Ніко-Макс», як повідомила газета «Рівне вечірнє», був колишній перший секретар Рівненського міськкому КПУ-КПРС товариш Антоненко.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
м. Рівне.

Щось новеньке

Поговоримо про еліту

Польсько-українська школа суспільних наук «Еліта і маси» працюватиме 11—20 жовтня в Польщі. Ініціаторами проведення виступили Інститут філософії і соціології АН Польщі, а також відділення Фонду Сороса: українське — «Відродження» і польське — імені Стефана Баторія. Від України в роботі школи беруть участь двадцять експертів з питань політології та соціології. На відкритті виступив посол України в Польщі Геннадій Удовенко. Така зацікавленість нашої держави не випадкова: проблема ролі еліти в розвитку суспільства вітчизняною наукою до останнього часу не розроблялася. Не було і державного замовлення на такі дослідження. На засіданнях, зокрема, розглядатиметься і питання харитативних політиків, таких, чиїми іменами підміняють суспільно-політичні напрями. Для нас — це особливо актуально.

Наталя ФІЛІПЧУК.

МОЖЛИВО, ВІН НЕ МАВ ЧАСУ...

Актуальне інтерв'ю

Сьогодні найгірше для Росії, та й, будемо відверті, для України, — позаду. В Москві від керма влади усунуто червоно-коричневих. Страшно навіть уявити, які наслідки перемога реакціонерів мала б не лише для російського народу, а й для усіх колишніх радянських республік. Сподіватимемося, що і сам Б. Єльцин, і його «команда» не збочать з проголошеного шляху реформ.

І все ж тепер нам треба бути дуже пильними у відносинах з російським керівництвом. Бо коли йдеться про власні національні інтереси, у Москві чомусь частенько забувають про демократичні принципи, про гарантії безпеки своїм сусідам. Свідчення цього — останні події в Грузії. Пропонуємо читачам інтерв'ю, яке Е. Шеварднадзе днями дав французькій газеті «Фігаро». Хотілося б, щоб і в Україні багато хто замислився, прочитавши його.

— Чим були для вас одинадцять днів, проведених в обложеному Сухумі?

— Для мене, як і для всіх грузинів, Сухумі було дуже важливим символом. Ще п'ять місяців тому я сказав: якщо місто опиниться у руках абхазців, — що здавалося тоді для нас неможливе, — це здатне викликати початок розпаду Грузії. Тож ви можете уявити, що я пережив і що вистраждав у цьому місті. То був дуже болісний час.

— Ви не боялися за своє життя?

— Страх — не властиве мені почуття. Можливо, це не зовсім нормально, але це правда.

— Ви казали, що Грузія повинна відвоювати Сухумі.

— Ми повинні будемо зробити це, коли країна відновить сили і коли ми владнаємо наші відносини з Росією. Ще раз повторюю: не зрадила б Росія, місто не впало б.

— Що нагальніше: повернути Сухумі чи владнати відносини з Росією?

— Важко визначити пріоритети в часі. Обидва завдання дуже важливі. Але якщо Росія не змінить ставлення до нас, Сухумі дуже важко буде повернути.

— Ви сказали «зрада»?

— Підписану 27 липня під егідою Росії угоду, що гарантувала припинення агресії, не було виконано.

— Кажучи «Росія», ви натякаєте на Єльцина, Верховну Раду чи деякі армійські структури?

— Режим Владислава Ардзінби і реакційні кола Росії схожі, як дві краплі води. Він виконує їхні настанови, а вони за це надають йому політичну і військову підтримку. Але в цій справі не можна обілювати Єльцина. Коли підписано угоду між двома державами і особливо, коли її порушено, глава держави не може зняти з себе відповідальності за це.

— А яка ваша власна частка відповідальності?

— Я винен геть у всьому. Принаймні я винен у тому, що довіряв Росії.

— Як у такому разі нормалізувати відносини з Москвою?

— Це буде дуже важко. Без встановлення добрих відносин з Росією становище погіршуватиметься.

— Чого ви боїтеся?

— Громадянської війни або розпаду країни.

— Чи розмовляли ви з Борисом Єльциним по поверненні до Тбілісі?

— Ні. Я зателефонував йому з Сухумі, але він мені не відповів. Можливо, він не мав часу...

— Які засоби має сьогодні Грузія?

— Ми сьогодні зовсім самотні перед Росією. Це факт. Попереду у нас — дуже важкі часи. Ми втратили останні наші підкріплення в Абхазії. В холодні уже гори втекло 80000 голодних біженців: старих, жінок і дітей. Багато з них помруть. Гадаю, Бог колись, можливо, покарає тих, хто кинув нашу країну в цю трагедію.

Експрес-інформація

Копітка посольська робота

Урочиста презентація книги голови Національного банку Польщі професорки Гронкевич-Вольтц «Центральний банк — від планової економіки до ринкової», видрукованої українською мовою, відбулася в польському місті Сталевій Волі. У передньому слові авторка наголосила, що в цій праці дано аналіз основних принципів функціонування центрального банку — одного з найголовніших у банківській системі держави. У презентації брав участь посол України в Республіці Польща Г. Удовенко.

Посол України у Великобританії С. Комісаренко на запрошення керівництва місцевої консервативної партії відвідав її 110-у конференцію, що завершилася у Брекпулі. Український дипломат мав бесіди з офіційними особами та представниками дипкорпусу інших держав у Великобританії.

Токійська сенсація, довго очікувана японською нацією

Завершився триденний офіційний візит до Японії Президента Росії Б. Єльцина. Російський лідер провів кілька раундів переговорів з вищим японським керівництвом. За оцінками спостерігачів, у японській столиці стало сенсацією те, що Б. Єльцин заявив про дотримання Росією усіх двосторонніх договорів і зобов'язань, схвалених за часів існування Радянського Союзу. Це засвідчує лише те, що Москва готова виконати положення спільної японо-радянської декларації 1956 року, де, зокрема, СРСР обіцяв повернути Японії два із чотирьох Курильських островів, анексованих 1945 року. Крім того, російський Президент вибачився за трагічну долю близько 600 тисяч японських військовополонених, яких тримали в Сибіру після другої світової війни.

Феодальна розокремленість по-афганськи

Більш як 200 чоловік загинуло чи поранено внаслідок запеклих сутичок між супротивними угрупованнями моджахедів в районі міста Сангана у центральній частині Афганістану. Бої точаться між силами місцевого командира та об'єднаними формуваннями ради моджахедів Джелалабада. Отже, Кабул, як і раніше, не має впливу на провінції, а процес утворення самопроголошених, незалежних від центру, територій з ватажком озброєного загону на чолі глибшає.

У парламентах світу

Угоди про практичні заходи щодо створення рублевої зони нового типу й про об'єднання грошової системи республіки з грошовою системою Росії ратифікували минулого вівторка депутати Верховної Ради Казахстану. Того ж дня парламент Молдови ухвалив провести дострокові парламентські вибори 27 лютого наступного року.

Символічні миротворці

Найближчим часом до Грузії прибудуть миротворчі сили з Росії, Вірменії та Азербайджану. Про це повідомив міністр закордонних справ Грузії О.Чикваїдзе. Згідно з домовленістю, досягненою у Москві між Б. Єльциним, Е. Шеварднадзе, Г.Алієвим і Л.Тер-Петросяном, ці сили охоронятимуть найважливіші стратегічні об'єкти. Вони складатимуться, головно, з російських військ. Участь двох інших республік, зазначив О.Чикваїдзе, буде суто символічна.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Подробиці

Західний світ після перемоги Єльцина

Односторонність політиків і скептицизм преси та експертів

Захід відкрито привітав перемогу Єльцина над його противниками. Таке ставлення відповідало вже давно розпочатим процесам в проросійській, а точніше проєльцинській стратегії більшості західних урядів. Та іншої альтернативи цій стратегії не було, адже Б. Єльцин посів чільне місце в умах і серцях Заходу завдяки своїй відвазі і рішучості в розправах з комуністично-шовіністичною опозицією. Ніхто з відповідальних західних лідерів не міг ставити на Хасбулатова і Руцького. Адже це означало б ретроградність і кінець ринковим реформам, експансію і нове змагання в озброєнні, тобто повернення старих порядків у, мабуть, ще гіршому варіанті.

Але така однобічність спричиняє багато прикрих, а то і загрозливих явищ для України. І Президент США Клінтон, і німецький Канцлер Коль як лідери двох наймогутніших країн не приховують, що вони готові ще більше, ніж досі, допомагати Росії Б. Єльцина. А це на практиці означатиме ще більшу концентрацію матеріальної допомоги у формі кредитів та інвестицій на потреби російської держави, чергові пільги у сплаті російських боргів. А що на Заході відчувається спад кон'юнктури і стриманість у наданні кредитів для посткомуністичних країн, то концентрація фінансів на Росію значно зменшить кредитні можливості для інших держав. Інакше кажучи: однобічність допомоги для Росії посилює залежність країн СНД від Російської Федерації.

Ще більш неприємними можуть стати плани Заходу надати Москві нові політичні привілеї та військові права. Частково це постає з кризи Об'єднаних Націй, яка не має грошей на утримання миротворчих сил у різних вогнищах етнічних конфліктів, та з протистояння між офіційним Вашингтоном та генсеком ООН. Росія використовує ці труднощі і пропонує визнати миротворчу діяльність російських збройних сил та дати їм відповідну фінансову підтримку. Частина західної преси та експертів остерігає своїх політиків перед небезпекою мілітаризованої президентської системи в Росії. Вони очікують зміцнення впливів російської армії на політику Москви і передбачають труднощі для України.

Богдан ОСАДЧУК.

Берлін.

Дипломати на відпочинку

Дякуємо за турботу

Генеральна дирекція Київської міської держадміністрації з обслуговування іноземних представництв разом з Управлінням Державного Протоколу Міністерства закордонних справ України організували для дипломатів, які працюють у Києві, та їхніх сімей суботню поїздку — подорож до Білої Церкви і села Пархомівки Володарського району Київської області.

У Білій Церкві дипломати разом з екскурсоводами здійснили цікаву, пізнавальну прогулянку алеями дендропарку «Олександрія», оглянули експонати музею.

Сюрприз чекав подорожніх у Пархомівці, де збереглися чоловічий монастир і зовсім незвичайний храм, збудований 1908 року відомим російським архітектором В. Покровським. Прикрашає храм мозаїка, виконана за ескізами М. Реріха у майстерні відомого художника-мозаїста з Петербурга В. Фролова.

Цей храм вражає всіх, хто буває у Пархомівці не тільки мозаїчним панно над входом, а й архітектурою. Думаю, що після цієї поїздки працівників іноземних представництв кількість охочих побувати у храмі збільшиться.

— Дуже вдячний за цю поїздку її організаторам, — сказав Посол Словаччини в Україні пан Роберт Гаренчар.

А я був присутнім, коли дипломати висловлювали щиру подяку працівникам Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв і її генеральному директорові Павлу Кривоносу за цікаві екскурсії і турботу.

— Це не останній наш захід для працівників іноземних представництв. Розроблятимемо для них й інші маршрути подорожей Україною, — сказав Павло Кривоніс.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Реалії

Чиновницьке безробіття

Про скорочення урядового апарату на 30 відсотків оголосив Кабінет міністрів Республіки Таджикистан. Цей захід викликаний необхідністю економії коштів, гострої нестачі яких зазнає сьогодні національний бюджет.

У республіці вважають, що мають бути скорочені штати також і інших державних та урядових установ. Вирішенню питання — як це зробити — було присвячено недавнє засідання Президії Верховної Ради республіки. Зокрема, відзначалася необхідність виправити диспропорції між бурхливим зростанням кількості міністерств та різким спадом обсягів виробництва.

Урядовці ризикують поповнити ряди безробітних, яких і без того в п'ятимільйонному Таджикистані, за офіційною статистикою, нараховується понад 70 тисяч. Неофіційні дані називають цифру значно більшу.

Юрій КУШКО.

Особистості

Лекція закінчилась аншлагом

Як уже повідомляла наша газета, у Києві перебував видатний норвезький антрополог і дослідник Тур Хейєрдал. Він прочитав оглядову лекцію про свою діяльність упродовж 50 років. Невтомному мандрівникові і науковцеві було вручено диплом Почесного доктора Київського університету імені Тараса Шевченка.

Свою першу подорож Тур Хейєрдал здійснив, коли був студентом університету Осло. За підтримки зоологічного факультету він поїхав до Полінезії. Потім були подорожі на плоту «Кон-Тікі», човнах «Ра» і «Ра-2». А експедиція на папірусному човні «Тігріс» пролила світло на контакти Шумера у Месопотамії і кількох інших культурних центрів на Близькому Сході, що були на території сучасного Пакистану і в північно- східній Африці близько III тисячоліття до нашої ери. Опісля Тур Хейєрдал досліджував ранню історію Мальдівських островів у Індійському океані, працював на Галапагосах, проводив археологічні розкопки в Перу.

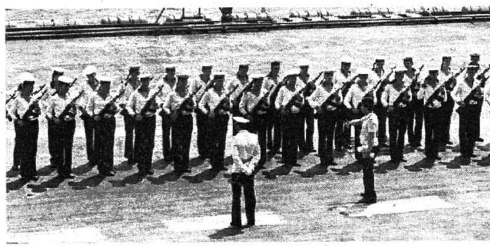
На знімку: Тур Хейєрдал з дружиною Жаклін після лекції в Київському університеті.

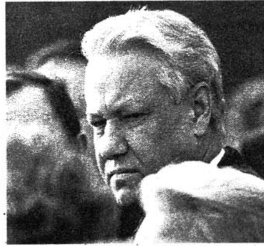
Фото Анатолія ПЕЦУХА.

Болить!

Ми теж не можемо поступатися принципами

Час розкидати каміння і час збирати... Нам збирати нічого. Нам пора забиратися із Севастополя. З Криму також. Так пророкує Росія, підбивши підсумок дворічної тяганини за Чорноморський флот у Массандрі. Це містечко в історії України претендує на місце в символічному ряду державних зрад.

Ми ставилися до Росії, як до шляхетного сусіди, з яким можна повеситися як з рідним, — відкрито, чесно, не тримаючи камінь за пазухою. Тому і запропонували поділити союзний флот по-справедливості. Вам — те, що базується на території Росії — Балтійський, Північний, Тихоокеанський і частина Чорноморського; нам — що базується в Україні.

Що з цього вийшло? Одвічна українська простодушність й довірливість вже вкотре наштовхнулися на російське лицемірство та підступність.

Якщо Росія вважає, що нам не потрібен Чорноморський флот, то навіщо тоді він їй? Сьогодні вона не спроможна утримувати війська, які вже має. Міністерство фінансів Російської Федерації заборгувало військовому відомству два трильйони карбованців. Північний флот забезпечено фінансами лише на два відсотки від необхідної суми. В багатьох частинах і на кораблях військовики не отримують заробітну платню 2-3 місяці.

То звідки візьмуться кошти ще й на ЧФ? Це з одного боку. А з іншого, чи не абсурдно добиватися всього флоту, коли морські кордони Росії значно зменшилися у порівнянні з колишніми союзними. Жодна країна світу не може собі дозволити утримувати таку величезну армаду на незначному відтинку морського узбережжя. Це ні в економічному, ні в оборонному плані не вигідно і не потрібно.

Чим же тоді можна пояснити чорноморські мілітаристські замашки північно-східного сусіда? Тільки одним — виношуванням агресивних задумів, бажанням домінувати в чорноморському регіоні, тримати під крилом Абхазію, Придністров'я та Крим, а під прицілом — Грузію, Молдову і, звісно ж, Україну, контролювати ситуацію на Балканах.

Щоб залишити ВМС України без досвідчених фахівців, на кораблі об'єднаного ЧФ не приймають молодих лейтенантів (на відміну від матросів), які присягнули Україні, позбавляючи їх можливості набути практичного досвіду. І це незважаючи на те, що в молодих офіцерах на флоті є велика потреба.

Постійні провокації чиняться проти кораблів Військово-Морських Сил України: то їх не пускають в базу, то рубають швартові, то позбавляють енергозабезпечення... Якщо це не чітко спланована і розрахована на перспективу ціла система протидії Україні в розбудові власних ВМС, то що тоді? І дивуватись тут немає чому, бо духовним натхненником цієї агресивної акції виступає перша особа північно-східного сусіди — спочатку лунає його зухвала заява, що «Черноморский флот был, есть и будет российским», а сьогодні чуємо провокаційну вимогу використовувати українські бази на підставі угод безпосередньо з містами, районами та селищами.

Україна начебто тут вже й ні при чім, начебто флот не на українській території.

А ми — ні пари з вуст. То що хай чинять з нами, що захочуть, а ми покірно понесемо свій хрест? Але куди далі нести? То вже наша Голгофа. Два роки згаяно нами майже даремно. Кожна угода, яка підписувалась, виконувалась на стільки, на скільки це було вигідно Росії. За час, що минав між безплідними переговорами, з флоту відфільтрували українських національно свідомих офіцерів, добре вишколили п'яту колону в Криму. А досягнувши цього, в Массандрі викинули в смітник всі наші пропозиції й пред'явили ультиматум — або розплатитеся за енергоносії флотом, або перекриємо краник. То чи є у нас вибір?

Вибір є. Його в грудні 1991 року зробив український народ, зробили і чорноморці, більше сімдесяти відсотків яких проголосували за незалежність України, а, значить, і за український Чорноморський флот. Ось точка нашої опори!

Продати ЧФ — це зрадити всіх цих людей, це позбутися державності, це самому копати собі могилу. А саме такий фінал політичного спектаклю готує нам Росія. Його основні сюжетні лінії чіткіші, ніж зморшки на долоні:

1. Чорноморський флот піднімає Андріївські прапори і робить своєю базою Севастополь.

2. В присутності й при підтримці флоту в Севастополі перемагає референдум про російський статус міста.

3. Після Севастополя подібний референдум відбувається в Криму і результат той же — приєднання до Росії.

4. На південних теренах України постає Новоросія і під загрозою розчленування і громадянського кровопролиття Україна підписує нові «Переяславські статті»...

Скільки шовіністів по обидва боки українсько- російського кордону про це мріють, самовіддано для цього працюють. Їхні плани, як це не прикро, починають збуватися. Найзатятіші з них передчасно святкують перемогу, привселюдно проводять театралізоване цинічне поховання нашої незалежності, тріумфують під гаслом: «Отстояли российский флот, отстоим и Севастополь»...

Рано, «господа», нас ховаєте. Ви можете, як це робили вже не раз за свою історію, одурити наших керівників, когось підкупити, а когось і залякати, але народ, в жилах якого тече козацька кров, дух якого загартований в походах Сагайдачного та боях під Конотопом, вам ні обманути, ні здолати. Цей народ стільки натерпівся, що вже ніколи не піде в обійми облеслививих посулів «доброзичливців». Свою долю він визначить сам. І флот він вам не віддасть, чого б це йому не коштувало. Бо це не просто кораблі та берегова інфраструктура — це, наша воля і воля наших сусідів,це наші принципи, то піт і кров нашого народу, то його гідність. Ці цінності не віддаються в аренду, ні продаються.

Микола ГУК,
капітан 3 рангу.
Фотоколаж Олександра КЛИМЕНКА і Олександра КРЕМКА.

Кримінальний тиждень

Протягом минулого тижня працівники міліції розкрили 87 найбільш тяжких та резонансних злочинів. Серед них — 25 вбивств, 7 фактів нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 6 зґвалтувань, 20 розбійних нападів, 11 групових пограбувань, 4 крадіжки державного і громадського майна у великих розмірах та інші злочини. Також розкрито 811 крадіжок із квартир громадян, відшкодовано збитків на суму понад 3 мільярди карбованців. Розшукано і повернено власникам 87 автомашин. Викрито і знешкоджено 26 злочинних груп. У затриманих вилучено 21 гранатомет, понад 1 тисячу гранат, автомат, 10 пістолетів та револьверів, 3 гвинтівки, 5 мисливських рушниць та обрізів, 2 тротилові шашки та понад 2 тисячі патронів до різної зброї.

Виявлено 266 фактів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Порушено 121 кримінальну справу, у тому числі 12 — за збут. Викрито 7 злочинних груп наркодільців. Затримано 284 особи. Серед затриманих — 256 без певного роду занять та 12 учнів профтехучилищ. Вилучено 178 кілограмів наркотичної сировини.

Солдат спить — зброя «іде»

Зараз в Україні «гуляє» дуже багато незареєстрованої зброї. Інколи джерелом її придбання є недбале ставлення до неї військовослужбовців. Як, наприклад, у випадку, що стався на прикордонному посту однієї з військових частин у Роздільнянському районі Одеської області. Там рядовий К. розпивав спиртні напої разом з жителем селища Первомайське Республіки Молдова столяром Б. Випите зіграло злий жарт з солдатом і він заснув. А Б. тим часом викрав автомат рядового разом з 25 патронами. Але, на щастя, далеко втекти йому не вдалося.

Викрадали з розмахом

У Васильківському районі Київської області співробітники міліції затримали чотирьох працівників відділу збуту заводу холодильних установок, а також комірницю та водія. Вони у березні цього року вивезли з підприємства 79(!) холодильників і сховали їх у гаражі одного з них. За місцем проживання іншого вилучено ще 11 холодильників. Четверо злодіїв заарештовано. У затриманих вилучено 18 мільйонів карбованців та описано майна на суму понад 30 мільйонів карбованців.

Не сідав би ти за кермо...

Працівники ДАІ не втомлюються постійно нагадувати водіям, яку біду може накликати вживання спиртних напоїв перед тим, як сісти за кермо. Всі це розуміють, але деякі вважають, що їх «пронесе». Ні, не проносить... Водій селянської спілки «Батьківщина» Ковальчук у нетверезому стані керував службовим автомобілем ГАЗ-3307. Крім свого життя він ризикував ще й життям 16 пасажирів, яких перевозив у попутньому напрямку. Біля села Жуків Бережанського району Тернопільської області пияка не впорався з управлінням. Три пасажири загинули. Інших госпіталізовано з різними тілесними ушкодженнями.

Заблокували й одібрали

Як відомо, професія підприємця зараз є не тільки престижною, але разом з тим й небезпечною. Часто-густо люди, які мають справи з великими сумами грошей чи партіями товарів, стають жертвами пограбувань. Так, біля села Танкове Бахчисарайського району Республіки Крим невідомі в масках на автомашинах «Жигулі» і «Волга» без державних номерних знаків заблокували рух «Жигулів», за кермом яких знаходився житель Севастополя М., робітник однієї з фірм. Вони, погрожуючи обрізом мисливської рушниці та газовим пістолетом, відібрали у водія причіп і зникли разом з товарами турецького виробництва на суму майже 50 мільйонів карбованців.

Григорій ТИЧИНА.
Прес-центр МВС України.

Вернісаж новин

Старе місто просить порятунку

Свого часу заповідною зоною оголосили центральну частину старих Чернівців, до складу якої входять десятки архітектурних пам'яток європейського рівня, зведених у минулому славетними зодчими. Цей крок зроблено для того, щоб узяти під захист неперсічні цінності. А що в міській казні бракує коштів на реставрацію старовинних будівель, то Чернівецька міська Рада народних депутатів створила спеціальний фонд «Відродження», який збиратиме кошти для цих потреб. Перші внески вже переказали банкіри, підприємці, державні організації та установи, окремі мешканці Буковини.

Немалі кошти передбачено виручити для фонду від грошово-речової лотереї, в якій розігруватимуться квартира, меблеві гарнітури, телевізори, інші речі. Частину цих грошей буде виділено й для потреб хворих чернівецьких дітей.

Українки полонили турків

Друге місце на міжнародному фестивалі народного танцю серед колективів закладів вищої школи, що відбувся у турецькому місті Бурса, завоював ансамбль бального танцю «Славутянка» Світловодського СПТУ-5.

У конкурсі брали участь представники вісімнадцяти країн. Світловодці залишили позаду албанців, болгар, фіннів та інших. Наші земляки полонили журі, яке повністю складалося з турків, оригінальною композицією з восьми українських танців. За що й одержали призи та дипломи, а «Славутянка»— красуня Оксана Недзельська навіть удостоїлася титулу «Міс фестивалю».

Повернувся дух козацький на Хортицю

Сьогодні минає сто років з початку роботи музею історії Запорозького козацтва, що знайшов притулок на острові Хортиця у Запоріжжі. Музей під згаданою назвою працює лише перший рік. Річ у тому, що в 70-ті роки ідею «зарізали», і музей існував як філіал обласного краєзнавчого музею. Тож його матеріали розповідали про все, тільки не про власне історію українського козацтва.

В останні роки музейну експозицію істотно змінено.

Тепер він, з його багатими матеріалами, які розкривають суспільно-політичну, матеріальну і духовну культуру козацтва, став значним науковим і культурним центром міста.

Усміхається доля — кличуть на гастролі

Не встигла оперна трупа Донецького академічного театру опери та балету повернутися з успішного турне сонячною Італією, як звідти надійшло нове, ще більш привабливе запрошення на триваліші (3,5 місяця) гастролі влітку наступного року. Успішно йдуть справи і в балетної трупи - підписано контракт на гастролі в США. Все це, як ніколи, до речі. Адже котрий рік триває ремонт приміщення театру, і місцевим талановитим артистам вдома ніде сьогодні та найближчим часом виступати...

За повідомленнями наших власних кореспондентів В.Бабуха, М.Волока і Ю.Доценка.

Спорт

Футбол

ЦЯ НЕПЕРЕДБАЧУВАНА ПЕРША ЛІГА

Першість України. Перша ліга. 13 тур: «Артанія» — СК «Одеса» — 1:0. Гол: Слободської (9), «Норд-АМ-Поділля» — «Хімік» (Северодонецьк) — 2:0. Гаврилюк (31), Бугай (87). «Кристал» — «Сталь» — 2:2. Качмар (45), Русак (75, з пенальті)— у господарів, Плотников (43), Чайка (54, з пенальті) — у гостей. «Евіс» — «Прикарпаття» — 1:0. Мизенко (21). «Металург» — «Скала» — 2:1. Омельчук (46), Кирюхін (75) — у господарів, Вільчинський (23) — у гостей. «Хімік» (Житомир) — «Закарпаття» — 1:0. Леонов (44, з пенальті). «Десна» — «Приладист» — 0:0. «Поліграфтехніка» — «Динамо-2» — 1:0. Шажко (39). «Ворскла» — «Дніпро» — 0:2. Школьников (46), Постовий (64). На 20-й хвилині Марченко («Ворскла») не реалізував одинадцятиметровий удар.

Звичайно, говорити про основних претендентів на підвищення у класі зараз, коли перше коло пройдено лише наполовину, зарано. Очки у нашому чемпіонаті тепер рахуються весною. Тим більше, що команди, які вважалися середнячками, раптом захопили лідерство. І якщо «Сталь» в останніх двох матчах втратила три очка, то «Дніпро» набрав чотири і цілком заслужено став на чолі турнірної таблиці. До речі, черкаська команда піднялася вгору завдяки переконливій грі на чужих полях. Лише однієї поразки зазнав «Дніпро» в гостях. І от нова перемога у Полтаві над «Ворсклою», склад якої один з найсильніших у лізі. Але в останніх турах спостерігається спад у грі цієї команди, котру спеціалісти вважали провідною.

Цікавим був поєдинок сусідів по турнірній таблиці — «Евіса» і «Прикарпаття». Болільники чекали від найрезультативніших команд ліги злив м'ячів, та захисники добре впорались зі своїм завданням і надійно прикрили форвардів, які очолюють список бомбардирів. До речі, це Забранський («Евіс»), Григорчук і Турянський («Прикарпаття») та Чуйченко («Поліграфтехніка»), які забили по 8 м'ячів.

У турі було призначено чотири одинадцятиметрові удари. Марченко з «Ворскли» не реалізував свій шанс, і після цього його команда програла.

СТАНОВИЩЕ КОМАНД ПІСЛЯ 13 ТУРУ

	І	В	Н	П	М	О
Дніпро	12	8	2	2	21—8	18
Сталь	12	8	2	2	20—15	18
Евіс	12	7	3	2	28—10	17
Норд-АМ-Поділля	13	7	3	3	21—12	17
Поліграфтехніка	12	6	5	1	16—6	17
Прикарпаття	13	6	3	4	26—17	15
Металург	12	6	2	4	15—18	14
Закарпаття	12	5	4	3	12—11	14
Нафтовик	12	4	5	3	14—11	13
Хімік С.	12	5	2	5	18—19	12
Хімік Ж.	12	4	3	5	10—16	11
Ворскла	12	4	3	5	7—13	11
СК Одеса	13	3	5	5	13—13	11
Скала	13	4	2	7	10—17	10
Артанія	13	3	4	6	9—17	10
Кристал	13	2	6	5	9—13	10
Приладист	12	3	3	6	8—14	9
Динамо-2	12	2	3	7	9—15	7
Автомобіліст	12	2	2	8	15—23	6
Десна	12	2	2	8	10—21	6

Матчі 14 туру відбудуться 15 жовтня. В центрі уваги будуть зустрічі у Хмельницькому, де «Норд-АМ-Поділля» прийматиме «Сталь», і в Олександрії, де «Поліграфтехніка» гратиме з «Дніпром».

Дмитро КОМАРЕНКО.

Хокей

Чемпіонат МХЛ. «Крила Рад» — «Салават Юлаєв» — 1:3, СКА — «Трактор» — 1:1, «Металург» Нк — «Спартак» — 2:3.

ХАРКІВСЬКА ШКОЛЯРКА — НАЙСИЛЬНІША В СВІТІ ШАШКІСТКА

ХАРКІВ. На сцені Палацу дитячої творчості завершився додатковий матч на першість світу з російських шашок серед дівчат не старше 15 років. У ньому зустрілися школярки Людмила Свир з Харкова і Наталія Кичева з російського міста Северодвінська, які набрали по вісім очок з дев'яти в основному турнірі, що проходив ще в червні. Вдома харків'янка, яку тренують майстри спорту Олег Шапунов і Олександр Блейхер, після нічийного старту виграла три партії підряд і достроково здобула титул найсильнішої в світі, а разом з ним і престижний приз.

Звернення депутатів Авдіївської сільської Ради і 345 жителів села з проханням допомогти сім'ї Дасюків надійшло до редакції дещо запізно. Я приїхав до Авдіївки тоді, коли після багатьох судових рішень родина була зобов'язана передати куплене помешкання площею 37 квадратних метрів попередньому власникові.

За листом читача

ЧУЖА ХАТА

...До Дасюків горе прийшло ще раніше. Тяжко захворів син Анатолій—від кашлю подушка в крові. Лікарі порадили змінити місцепроживання: вогкувата хата-кам'яниця батьків, з якими вони мешкають спільно, лише додавала хлопцеві страждань. Потрібна була дерев'яна оселя.

— Вирішили назбирати грошей на щитовий будиночок, — розповідає глава сімейства Микола Олексійович. — Важко було. Та й які в селі заробітки? Дружина працює на пошті, я — механізатором. Доводилося возити сало, м'ясо на базар у Крюківку. І батьки заощаджували, складали нам копійчину. Саме з'явилися у продажу щитові будиночки. Вже хотіли їхати забирати, як почули, що Леонарда Людвигівна Лазаренко продає своє домоволодіння. А воно таке, яке нам треба. А сама виїжджає до сина, якому необхідні гроші для будівництва. Ми ж зійшлися з нею у ціні і дали їй при свідках 18 тисяч, а решту 7 тисяч оформили у серпні 1991 року в сільраді договором купівлі-продажу.

Як написав пізніше у пояснювальній записці судовим органам секретар сільської Ради С. Івашенко, він поцікавився у Л. Лазаренко, чи не матиме претензій до цієї угоди її чоловік, який 1984 року з іншою жінкою виїхав аж до Миколаївської області. Власниця будинку його заспокоїла-запевнила: покинувши її, Петро Лазаренко заявив, що залишає житловий будинок з прибудовами господарського користування в її розпорядженні, а собі бере мотоцикл з коляскою і грошовий вклад на своє ім'я.

— Це справді було так,— пригадує бухгалтер сільради Віра Михальченко. — Коли він виписувався, то сказав, що забирає мотоцикл, ощадну книжку і жодних претензій до дружини не матиме.

По-житейськи можна зрозуміти виявлену згодом легковажність працівників сільської Ради: скільки таких історій-розлучень відбувається у селах без поділу майна, офіційного розірвання шлюбу.

Невдовзі в Авдіївці за викликом родичів з'явився П. Лазаренко і почав вимагати від нових господарів будинку додатково ще 10 тисяч карбованців.

— Ми відмовили йому,— ділиться наболілим Галина Миколаївна, — бо де їх стільки взяти? — і врешті-решт які можуть бути до нас претензії? Хіба б ми згодилися за таку величезну на той час суму — 35 тисяч — купити хату?

Подружжю Дасюків навіть не снилося, які нові випробування чекають їх попереду. Спочатку Сосницький суд визнав угоду купівлі за недійсну, бо Л. Лазаренко мала право продавати лише свою половину будинку. Відразу по тому убиту родину ошелешила поведінка ініціатора продажу будівлі: не торгуючись, Леонарда Людвигівна вдруге перепродала за безцінь свою частку домоволодіння... чоловікові Петру Лазаренку. І він став повновладним господарем будинку!

— А що я могла вдіяти? — каже Л. Лазаренко. — Перший суд визнав за чоловіком правду. І відповідно я повинна йому першому запропонувати свою половину хати. Саме хворіла, тому за мене новий договір склала чоловікова племінниця...

На останньому суді Леонарда Людвигівна вже казала про те, що жодного розподілу майна між нею і П. Лазаренком не відбулося. Хоча 14 липня 1992 року на суді в Новгород-Сіверському запевняла усіх, що «він більше забрав», ніж залишилося.

Одне слово, можна лише поспівчувати учасникам цієї непривабливої історії: некомпетентність працівників сільради та незнання законів позбавили сім'ю помешкання. Але великої трагедії, власне, не було б, якби потерпілим сповна повернули витрачені кошти... Та суд зобов'язав повернути Дасюкам всього-на-всього 105 тисяч карбованців. Хоча подібний будинок цього літа вже коштував 4—5 мільйонів!

А застосування індексації до сум щодо визнаних недійсними угод, як сказано в ухвалі судової колегії у цивільних справах Чернігівського обласного суду, на час розгляду спору законодавством не передбачене. Ось така, як мовиться, правова парадоксальна мораль. З одного боку, закон захистив майнові інтереси П. Лазаренка, котрий, як справедливо зазначають у своєму зверненні жителі Авдіївки, «жодних стосунків з своєю колишньою сім'єю не підтримував і до будинку жодного відношення не мав». А з другого боку, викинув на вулицю сім'ю з хворою дитиною і, по суті, ошукану.

Законодавцям України, нарешті, потрібно виробити більш гнучкі та надійні форми індексації вартості житла, майна, щоб бодай якомога більше наблизити їх до реалій дня.

Сергій ПАВЛЕНКО.

МИ МАЄМО БУТИ ГУМАННІ

Про Велику Вітчизняну війну написано багато. І люди знають, скільки могил по всій землі залишилося після неї. У чужих землях лежать наші солдати, а в нас — могили ворожих солдатів. Багато їх загинуло і на Полтавщині. Так, після війни в Карлівці залишилося багато березових хрестів з касками. З часом могили зрівняли з землею, поле засіяли хлібом. Але чи справедливо це? Люди не винні, їх примушували воювати. Думаю, що нам треба бути гуманними. Поки ще живі старі люди, вони можуть показати, де були могили, можна організувати перепоховання цих солдатів. Адже могили наших солдатів у Німеччині хтось доглядає, а ми вчинили по-варварськи.

Н. ОЛЕКСІЄНКО.

Карлівка
Полтавської області.

ПАМ'ЯТАЙТЕ УРОКИ ІСТОРІЇ

Не хочу, щоб читач робив поверхові висновки про наше сучасне життя з безладу, що нині панує в державі. Цьому сприяє економічне безладдя, спричинене тим, що більшість громадян почала спеціалізуватися на посередницько-торговельних операціях, а не на виробничих.

Люди все почали забувати: як імперські посіпаки розстрілювали, розкуркулювали, морили голодом, репресували і відправляли на заслання мільйони українців. І це в той час, коли український народ своєю працею зміцнював імперію!

Тож шануймо і захищаймо незалежність, а тим, хто кличе нас у «щасливе» минуле, потрібно нагадати уроки історії. Поміркуйте, що краще: комунізм на окремій дачі під охороною чи капіталізм у власному особняку, нехай і трохи згодом. Відчуйте себе господарями своєї ж долі. І не дай Боже знову нашому народові потрапити в кайдани. Онуки та правнуки нам цього не простять, проклянуть.

Федір СИЧ,
ветеран Великої Вітчизняної війни.
Яблунець
Ємільчанського району
Житомирської області.

ТАКИЙ «РИНОК» ШКОДИТЬ МОЛОДІ

Тяжкі часи нині настали. З кожним днем усвідомлюєш, що незабаром перескочиш, чи то тебе перекинуть, за межу бідності. А навкруги життя вирує... Мов гриби по дощі, ростуть комерційні кіоски, вітрини яких увішані жіночою білизною та яскравими обгортками несмачних цукерок. І господарює у тих «крамницях» переважно молодь. Звичайно, хто буде біля верстата стояти у брудній одежі, коли можна спокійно перепродувати товари, придбані у держторгівлі? Кажуть, що це обіцяний нам ринок. А як на мене, — базар, та ще й нікудишній. І шкода, що він псує нашу молодь. Впевнена: настануть часи, коли побудуємо справжній ринок, та молодь працювати там не зможе, бо не зуміє цього робити.

Надія ПРИХОДЬКО,
пенсіонерка.
Умань
Черкаської області.

ПРИКРО ЗА УКРАЇНЦІВ

Сьогодні в Україні все вирішує економіка. Шкода, що про це не думають українці. На вокзалах багатьох російських міст можна зустріти мешканців України, котрі торгують одягом, цукром, олією, маслом, крупами, горілкою, навіть купонами. Я — українка, живу за кордоном і мені боляче дивитися на це.

Л. МИХАЙЛЮК.
Санкт-Петербург.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

★ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311195.

1, 5, 4, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».